

Antibiotiku rezistence Eiropā

Publicēts: 14.11.2020.

Vai Eiropā antibiotiku rezistence ir problēma?

Uzraudzības dati liecina, ka antimikrobiālā rezistence ir pieaugoša sabiedrības veselības problēma Eiropas slimnīcās un sabiedrībā, kas kļūst arvien nopietnāka.

Vai antimikrobiālā rezistence ir problēma Latvijā?

Izvērtējot situāciju Latvijā, kopš sistemātiskas antimikrobiālās uzraudzības sistēmas ieviešanas sākuma 2006. gadā, līdz 2016. gadam Latvijā ir pieaudzis uzraudzībā iekļauto gram-negatīvo mikroorganismu īpatsvars (*E. coli* un *K. pneumoniae*) un to rezistence, bet samazinājies *S. aureus*, *S. pneumoniae* un *P. aeruginosa* īpatsvars. Tas atbilst tendencēm, kas novērotas arī citās ES dalībvalstīs.

Lai arī, salīdzinot ar citām Eiropas Savienības valstīm, Latvijā rezistentu mikroorganismu ir proporcionāli mazāk, tomēr rezistentu mikroorganismu skaits katru gadu pieaug, piemēram, 2019. gadā Latvijā bija 84,8% pret karbapenēmiem rezistentie *Acinetobacter spp.*, kas ir viens no augstākajiem rādītājiem ES (par 16% vairāk, salīdzinot ar 2015. gadu). Tāpat 2019. gadā identificēti 39.7% pret vankomicīnu rezistenti *Enterococcus faecium* (par 22% vairāk, salīdzinot ar 2015. gadu), kā arī, salīdzinot ar 2015. gadu, 3.7 reizes pieaudzis izolēto *Pseudomonas aeruginosa* skaits (2019 N=58) un 2 reizes pieaugusi to rezistence pret karbapenēmiem (no 14.4% uz 32.7%).

Veicot rezistences rādītāju interpretāciju, jāņem vērā paraugu ņemšanas praksi, kur Latvijā, pēc 2018. gadā publicētajiem Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra datiem, ir otrais zemākais ņemto asins komplektu skaits uz 1000 gultasdienām Eiropas Savienībā, – ja mikroorganismi netiek atbilstoši identificēti, tie netiek arī uzskaitīti.

Kādēļ dažas valstis tas skar vairāk nekā citas?

Atšķirīgiem rezistences rādītājiem ir vairāki iemesli, tostarp antibiotiku lietošana, pamatslimības, slimnīcu sniegtās aprūpes kvalitāte, imunizācijas rādītāji un sociālie faktori. Ne vienmēr var noteikt rezistentu infekciju proporcionālo attiecību, ko izraisījis viens atsevišķs faktors. Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra Eiropas Antimikrobiālās rezistences uzraudzības tīkla EARS-Net dati liecina, ka pastāv tendences - zemi rezistences rādītāji Skandināvijas valstīs un Nīderlandē, augsti rādītāji Eiropas dienvidu daļā. Valstīs ar zemākiem rezistences rādītājiem antibiotikas lieto mazāk, turpretim valstīs ar lielākiem antibiotiku rezistences rādītājiem tās lieto vairāk.

Kāda ir rezistences situācija citos pasaules reģionos?

Neatbilstoša antibiotiku lietošana ir problēma visā pasaulē. Lai gan dati dažādās pasaules daļās ir grūti salīdzināmi, iezīmējas vairākas būtiskas problēmas. Pirmkārt, *K.pneumoniae* rezistence pret karbapenēmiem, *E.coli* rezistence pret fluorohinoloniem, gonorejas izraisītāja rezistence pret trešās paaudzes cefalosporīniem. Ziņojumā norādīts, ka rezistentas baktērijas veicina arī pieaugošu mirstību. Piemēram, pacientam ar MRSA ir par 64% lielāks mirstības risks nekā pacientam ar jutīga *S.aureus* izraisītu infekciju. Rezistence rada arī lielas papildus izmaksas veselības aprūpes sistēmām.

<https://www.spkc.gov.lv/lv/antibiotiku-rezistence-eiropa>